

Датум: 27. 11. 2021.

**ДЕКАНУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

ПРЕДМЕТ: Избор редовног професора за наставно-научну област Италијанистика (предмет Италијански језик)

На основу одлуке бр. 3364/1 Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду од 18/10/202, изабрани смо у комисију за избор кандидата који су се јавили на конкурс објављен у листу *Послови* број 958 од 3.11.2021. за избор редовног професора за наставно-научну област Италијанистика. Част нам је да Већу доставимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс се пријавио један кандидат, **проф. др Саша Модерц**, ванредни професор на Катедри за Италијански језик и књижевност Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Биографски подаци и радна биографија кандидата Саше Модерца.

Саша Модерц рођен је у Београду 1962. године. Шест разреда основне школе завршио је у Италији; два разреда основне школе завршио је у Београду. Гимназију природног смера, у редовном трајању од пет година, завршио је у Италији. На Катедру за италијански језик и књижевност Филолошког факултета уписао се 1982. године и после одслуженог војног рока дипломирао је у јуну 1987. године, са просечном оценом током студија од 9,81 и просеком 10 на дипломском испиту.

На дужност лектора на Катедри за Италијански језик и књижевност Филолошког факултета ступио је 1. октобра 1988. године. Године 1996. (8. марта) одбранио је магистарску тезу под насловом *Превођење српских прошлих времена на италијански* (ментор: др Иван Клајн). Године 2002. (20. новембра) докторирао је с тезом *Релативна времена у италијанском језику* (ментор: др Гордана Терић).

О 1996. до 2013. године био је ангажован у настави и на Филозофском факултету Универзитета Црне Горе, где је држао предавања из предмета *Морфологија италијанског језика* (3. и 4. семестар) и *Фразеологија италијанског језика* (7. и 8. семестар).

С успехом је учествовао у пројекту Владе Италије (1997-2001) да се уведе настава италијанског језика у Филолошку гимназију у Београду; аутор је четворогодишњег наставног плана и програма за учење италијанског језика у филолошким гимназијама у Србији.

У звање вишег лектора изабран је 2000. године.

У звање доцента изабран је 26. маја 2004. године. Предаје предмете: *Фразеологија италијанског језика* (7. и 8. семестар), *Контрастивна анализа италијанског и српског језика* (5. семестар), *Превођење на италијански језик* (7. и 8. семестар), *Лингвистика и лексикографија* и *Лингвистика и превођење* (9. семестар – мастер студије) и *Лексикографија италијанског језика* (докторске студије).

Од 2007. до 2013. године био је ангажован у настави на Факултету за стране језике Универзитета „Медитеран“ у Подгорици, где је предавао је италијански језик; аутор је студијских програма за језичке предмете који се предају на трогодишњим студијама Факултета за стране језике (*Савремени италијански језик 1-3*, 1-6. семестар, *Пословни италијански језик 1-3*, 3-6. семестар).

У звање ванредног професора први пут је изабран 15. маја 2012. године.

У звање ванредног професора поново је изабран 20. јуна 2017. године.

Од 2013. до 2020. године био је ангажован у настави италијанског језика на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу, где је предавао на 1, 2. и 4. години студија.

У зимском семестру 2013. године био је ангажован у настави италијанског језика на Факултету инжењерских наука у Крагујевцу.

Континуирано је учествовао на више научних скупова у Србији и иностранству, посебно из области семантике и синтаксе италијанског глаголског система, семантике члана, лексикографије и српско-италијанских контрастивних тама. За детаље, видети ДОДАТАК.

Као ментор анализирао је докторску дисертацију мр Александра Трпчевског (тада запосленог на Филозофском факултету у Новом Саду) и утврдио те материјално доказао да је кандидат плагирао тезу; написао је негативан реферат, уз непобитне доказе да је кандидат превео већи део тезе са енглеског језика (Cinzia Russi, *Italian Clitics*) и приказао такав текст као своје научно достигнуће.

Изабран је за ментора докторанада Тијане Кукић, тада асистента на Филуму у Универзитета у Крагујевцу (2018. године, након одбрањене докторске дисертације, именована је у звање доцента на истом Факултету), докторанда Мауриција Барбија, тада лектора на Филолошком факултету у Београду (2020. именован је у звање доцента на истом Факултету), доктранда Милене Поповић Пизари, тада лектора на Филолошком факултету у Београду (2020. именована је у звање доцента на истом Факултету) и мср Марије Вујовић, студента докторских студија на Филолошком факултету. За детаље, видети ДОДАТАК.

Био је председник комисија за припрему извештаја о кандидатима који су се пријављивали на конкурс за лектора (у више наврата), за вишег лектора, асистента, наставника италијанског језика на Факултету уметности у Нишу, за ужу научну област Италијанистика, за предавача италијанског језика на Музичкој академији у Београду, за наставника италијанског језика на Академији лепих уметности у Београду (једном), за сарадника (једном) за ужу научну област Италијанистика на Филолошком факултету у Бањој Луци, за предавача за италијански језик на Војној академији у Београду (приложено ниже, у тачки V Извештаја). За детаље, видети ДОДАТАК.

У периоду од 2009. до 2016. био је ментор у изради више десетина мастер радова из области Италијанистике (с темама из синтаксе, семантике, лексикологије, традуктологије и лексикографије). За детаље, видети ДОДАТАК.

До 2013. био је члан Комисија за нострификацију средњошколских диплома стечених ван Србије.

Од 2007. до 2013. године у два мандата обављао је дужност управника Катедре за италијански језик и књижевност.

Од 2012. до 2015, од 2015. до 2018. и од 2018. до 2021. године именован је за представника Филолошког факултета у Већу групације друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду (последње решење: 288/1 од 02/11/2018).

Од 2009. председник је Комисије за полагање лиценце за италијански језик при Министарству просвете, наука и технолошког развоја.

Од 2014. године ради на дигитализацији италијанских и српских књижевних дела и њихових превода, редом, на српски и италијански језик.

Од фебруара 2021. године обавља дужност продекана за финансије Филолошког факултета.

Пре расписивања конкурса објавио је монографију у два тома (укупно 490 страница) на италијанском језику о синтакси и семантици клитика у савременом италијанском језику. Монографија је рецензирана према важећим критеријумима и опремљена је ISBN бројевима и СІР подацима издатим од стране Народне библиотеке Србије. Монографија је објављена електронски и доступна је на Интернету.

Кандидат проф. др Саша Модерц је уз пријаву приложио и објављене радове, које ћемо приказати у овом Извештају (кумулативна библиографија је приложена на крају Извештаја, у ДОДАТКУ).

Кратак опис радова објављених од последњег избора

1. Модерц, Саша – Barbi, Maurizio. Лексичка варијација еквивалената дијалекталног вулгаризма *mortacci* у српском преводу Пазолинијевог романа *Искусни момци*. Култура и комуникација online. Бр. 10, 2019. стр. 38-51. (M23)

Пазолинијев роман *Ragazzi di vita* (преведен 2015. на српски као *Искусни момци*) карактеришу употреба римског дијалекта у дијалозима и присуство рекурзивних вулгаризама (*cazzo, vaffanculo, stronzo, mortacci*). Како се истиче, ове две стилске особине романа доприносе да се главни јунаци прикажу као индивидуе са маргине друштва, без икаквог образовања, склони криминалним активностима и преварама. Аутори Модерц и Барби истичу два недостатка српског превода: први је узрокован ограничењима српског језика, који не прихвата дијалекте у књижевном регистру, чиме остаје без начина да пренесе напоредну употребу књижевног језика и дијалекта. За разлику од српског, аутори истичу како хрватски језик, на примеру Гадиног романа *Та велика збрка у Улици Мерулани*, има могућност да дијалекталне деонице овог романа преведе дијалектом (далматинским), чувајући на тај начин својеврсну „двојезичност“ италијанског текста. Аутори Модерц и Барби истичу, међутим, један већи недостатак српског превода. Преводац се определио да варира рекурзивни римски вулгаризам *mortacci* на чак 27 начина (за укупно 45 примера његове употребе у роману). Само један део усвојених преводачких решења задржава потребну меру вулгарности, док су остали еквиваленти или еуфемистички (мимо Пазолинијевих интенција), или анахрони. Аутори чланка сматрају да оваква немотивисана лексичка варијација преводних еквивалената може да произведе искривљену перцепцију главних ликова, њихове психологије и социјалног статуса. У преводу њихов језик звучи мање жестоко, оставља утисак суздржаности, у супротности с њиховим понашањем. Аутори закључују да је ова искривљена перцепција нарочито неугодна јер је Пазолини важан италијански аутор и његова би књижевна дела требало да буду преведена прецизно и кохерентно.

2. Модерц, Саша – Кукић, Тијана. Презент у роману *На Дрини ћуприја* и његова преводивост на италијански језик. Српски језик XXIII, Београд 2018, стр. 391-407. (M24)

Како аутори Модерц и Кукић наглашавају на самом почетку рада, превођење дела Иве Андрића на италијански језик поставља низ проблема, међу које спада и адекватно превођење презента. Еластичност којом се презент употребљава у српском језику омогућује Андрићу изненадне излете у поље субјективно обојеног излагања. Насупрот овоме, ограничења у употреби презента у италијанском језику не дозвољавају да се овај инструмент Андрићеве прозе доследно сачува у преводу. Отуда је српски презент у италијанским преводима романа *На Дрини ћуприја* често замењен неким прошлим временом: такав текст губи део психолошких и емотивних конотација које чине важан део Андрићевог језика. Разлози за губљење презента у преводу једним делом су синтаксички, а већим делом су условљени самом структуром италијанског књижевног језика. У неким случајевима, изостављање презента представља резултат преводиочеве слободе да се у свом тексту определи за једну од две врсте излагања које су доминантне у италијанском језику. У првој врсти постоји опрека између субјективног и објективног става аутора; у другој врсти успоставља се опрека између нарације и дескрипције: они су обележени прецизном употребом прошлих времена и деиктичких заменица. Ова два модела управљају италијанском прозом и захтевају да преводац употреби специјализована глаголска времена, губећи могућност да прецизно пренесе димензију коју ствара употреба презента у српском језику. Аутори сматрају да ове структурне разлике између италијанског и српског језика могу да осветле разлоге зашто преводиоци романа *На Дрини ћуприја* нису могли да сачувају Андрићев презент и конотације које такав презент уноси у текст. У самом раду аутори приказују одломке Андрићевог романа и одговарајуће делове два превода, доказујући да су се преводиоци на италијански језик водили више субјективношћу у преводачком раду а мање филолошком прецизношћу, која је пак пожељна када је реч о текстовима великих аутора.

3. Модерц, Саша. *Конативна вредност неких српских глагола и њихови еквиваленти у италијанском језику*. Научни састанак слависта у Вукове дане, 41/1, Београд 2012, стр. 571-580. (M51)

Циљ овог рада проф. др Саше Модерца јесте да прикаже како у српском језику перфекат неких несвршених глагола може да поприми семантичко обележје конативности, то јест да исказује идеју „настојања“ да се изврши одређена радња а да се сама радња не изврши у потпуности. Аутор примећује како је за италијанистику и романистику значајна изнесена опсервација да у трансферу на италијански језик семантичка вредност конативности мора бити исказана перифрастично, а не употребом само једног, непотпуног еквивалента италијанског глагола у имперфекту. Грађи представљеној у раду аутор је приступио контрастивно, а резултати анализе имају практичну вредност када је реч о трансферу са српског на италијански (и друге романске језике). Овај рад представља подстицај за даља размишљања о семантици издвојених српских глагола. Српски глаголи обухваћени анализом су *убеђивати, смењивати, правдати, објашњавати, мирити, смиривати*. Аутор примећује да, ако се њихов перфекат несвршеног облика преведе италијанским имперфектом као очекиваним еквивалентом, у италијанском се добија исказ с наглашеном хабитуалношћу и цикличношћу, што одудара од семантике наведених српских глагола. Проф. др Саша Модерц одговарајућим примерима на српском језику и преводима на италијански, уз прецизну лингвистичку анализу, осветљава овај контрастивни проблем и нуди релевантно тумачење појма „конативности“ код српских глагола.

4. Moderc, Saša. *I testi letterari paralleli e la valutazione della traduzione: il caso dell'interpunzione* [Паралелни књижевни текстови и евалуација превода: случај интерпункције]. Наслеђе. Часопис за књижевност, језик, уметност и културу. Година XI, број 29. Крагујевац 2014, стр. 203-215. (M51)

У овом чланку аутор предлаже да се евалуацију књижевних превода укључи и анализа интерпункције. Наиме, аутор је становишта да текст превода треба да реплицира, у границама могућег, ритмичке аспекте оригиналне прозе, а ти аспекти се манифестују и употреби интерпункције. Проф. др Модерц истиче како интерпункција одсликава организацију књижевне грађе и њу треба сачувати у преводу на страни језик. Метод рада који је проф. др Саша Модерц применио јесте поређење два паралелизована текста у електронској верзији. Анализа одломка паралелног текста *Травничке хронике* омогућила је аутору чланка да уочи оквирно 592 места у којима је примењена другачија интерпункција у тексту превода; аутор ја анализирао укупно 7221 реченицу. Како се истиче, резултат овакве анализе пружа велики број традуктолошких решења посматраних из перспективе интерпункције: издвојена решења могу послужити за даља лингвистичка разматрања. Аутор проф. др Саша Модерц сматра да преводилац треба да се придржава оригиналне интерпункције, јер ова произлази из прозодијске димензије оригиналног текста. Удаљавања, сматра Модерц, јесу дозвољена, али само у специфичним случајевима у којима лингвистичка ограничења језика на који се преводи намећу другачија решења. Закључак аутора у вези с евалуацијом квалитета књижевног превода јесте да је интерпункција један од елемената који треба узети у обзир, јер она представља објективан критеријум за евалуацију књижевног превода, нарочито уколико су оригинални текст и превод доступни у облику паралелних текстова. Пажљива лингвистичка анализа превода, подвлачи на крају аутор, може да допринесе већем квалитету самих књижевних превода.

5. Модерц, Саша. *Електронски корпус српских књижевних дела и њихових превода на италијански језик*. Анали Филолошког факултета 27/II, Београд 2015, стр. 301-316. (M51)

Аутор у овом раду износи своја везана о приређивању паралелних двојезичних текстова и корпуса преведених књижевних дела, упарених на нивоу реченица или пасуса. Досадашњи, резултати добијени у почетној фази реализације таквог корпуса већ пружају увид у начин на који су важнија дела српске прозе преводјена на италијански језик. Проф. др Саша Модерц истиче како

се анализа двојезичног корпуса може усредсредити на лексикографске, традуктолошке и стилистичке аспекте како појединих превода, тако и на више превода истовремено. Овако приређен корпус показао је да је могуће пратити рад појединих преводаца и поредити преводе истог дела, насталих из пера различитих преводаца, што у српској лингвистици до сада није рађено; посебно је важна могућност да се квалитет превода оцени објективно и утемељено. Проф. др Модерц на крају рада закључује да језички материјал садржан у двојезичном електронском корпусу, који је израђен самостално, за потребе лингвистичких истраживања, може да се искористи у оквиру контрастивне анализе и традуктологије, али има широку примену и у лексикографији, пошто садржи велику базу документованих, усвојених преводачких решења. Поред ових, теоријских примена, аутор наглашава да се, уз одговарајућу дидактизацију, електронски корпус српских књижевних дела и њихових превода на италијански може применити и у глотодидактици.

6. Barbi, Maurizio – Moderc, Saša. *L'accoglimento dei forestierismi nella Settima edizione del vocabolario Zingarelli tra divieti ed espedienti lessicografici* [Прихватање страних речи у Седмом издању речника Цингарели између забрана и сналажења лексикографа]. Филолошки преглед XLV 2018/2, стр. 45-60. (M51)

Аутори Барби и Модерц у овом чланку анализирају чињеницу да је седмо издање речника Цаникели објављено у годинама када је језичка аутархија фашистичког режима произвела највидљивије последице и резултате. Међу тим последицама била је и забрана да се употребљавају стране речи у натписима и рекламама. Претпоставља се да се та забрана тичала и на лексикографију. Истражујући да ли је наведена забрана дотичала и рад на речницима, аутори су у своју анализу укључили још један речник из тог времена, Панцинијев *Модерни речник* из 1942. године. Панцинијев речник одликовао се посебним додатком у коме су се налазили спискови италијанских речи које је требало употребљавати уместо позајмљеница. Аутори Барби и Модерц, поредећи два речника, приметили су да се редакција Цаникелија определила да у одреднице свога речника ипак уврсти позајмљенице, али тако што су их штампали мањим слогом у односу на остале италијанске речи. Аутори закључују да је таква одлука можда настала из жеље лексикографа да упркос забранама унесу позајмљенице у речник Цаникели, али на дискретнији, мање упадљив начин, одазивајући се али уједно и кршећи државну уредбу о забрани употребе страних речи у италијанском језику.

7. Модерц, Саша. *Српско-италијански речник у информатичком добу. Један предлог.* Филолошка истраживања данас. Том III. „Савремени токови у лингвистичким истраживањима“, књига 2. Приредили: Јулијана Вучо, Весна Половина. Београд 2013, стр. 185-193. (M14)

Анализом постојећих српско-италијанских речника аутор закључује да они пружају кориснику нужно ограничен број језичких информација. Замисао овог рада јесте да се представи могућност израде електронског српско-италијанског речника опремљеног низом лексикографских, лингвистичких и, по потреби, културолошких елемената који ће кориснику помоћи да брзо и поуздано дође до великог броја језичких података везаних за српски и за италијански језик. Почетни корак у изради оваквог електронског речника представља искоришћавање одредница шестотомног Речника Матице српске за основу електронског двојезичног речника. Аутор предлаже да се у структуру оваквог речника унесу и фразеолошке јединице, пословице, глосари стручних језика, контрастивна запажања, морфолошке и синтаксичке белешке, подаци о етимологији речи, синоними и антоними. Уз овакав апарат двојезични речник би постао важно средство не само за рад већ и драгоцен инструмент у глотодидактици и зближавању двеју култура.

8. Barbi, Maurizio – Moderc, Saša. *La voce mafia nelle edizioni dello Zanichelli comprese tra il 1928 e il 2015* [Одредница *мафија* у издањима речника Цаникели између 1928. и 2015. године].

Међународна конференција *Језици и културе у времену и простору* 7. Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 18. новембра 2017. Нови Сад 2018, стр. 483-491. (M14)

У овом чланку аутори испитују присуство речи *мафија* у издањима речника Цаникели у периоду између 1928. и 2015. године. Циљ рада јесте да се уоче нова значења и варијанте у значењу које је ова именица развила у поменутом периоду (од IV до XII издања). Аутори примећују да лексикографске дефиниције именице *мафија* у наведеним издањима речника Цаникели бележе бројне редакцијске интервенције. Бележи се хронологија нових значења и ширење постојећих значења: оваква динамика семантике речи назива се, у италијанској лексикографији, „семантички неологизам“, односно – „неосемија“, према термину који је предложио Де Мауро. У питању је посебан феномен семантичког ширења лексике које тренутно није довољно праћено у италијанским лексикографским круговима и лингвистици, а семантички развој именице *мафија* представља важан пример виталности и језика и саме именице. Аутори детаљно прате микродијакхронијски развој речи *мафија* у поменутим издањима речника Цаникели и образлажу уочене промене из угла социолингвистике и културног миљеа у коме се јавља ова именица. Рад аутора пружа драгоцен модел анализе лексикографског материјала и пример пажљивог праћења (и тумачења) семантичких промена и допуна које је у наведеном периоду забележила реч *мафија*. Посебно се истиче утицај политике, која је, нарочито за време фашизма у Италији, настојала да и у лексикографским делима прикрије, односно, цензурише друштвене појаве које нису ишле у прилог режиму.

9. Модерц, Саша – Кукић, Тијана. Структура текста као чинилац у селекцији деиктичких заменица. Српско-италијанска контрастивна анализа. Српски језик, књижевност, уметност. Зборник радова са XII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (27–28. октобар 2017). Књига I. Крагујевац 2018, стр. 247-258. (M14)

У овом чланку аутори подвлаче да структура самог текста одређује и ограничава избор језичких елемената који се у њему могу употребити. У случају књижевних текстова и њиховог превођења ограничења су израженија, будући да су ови текстови структурирани према правилима једног језика, а она могу бити другачија у другом. У преводу, истичу аутори, елементи који чине структуру текста морају се прилагодити структурама другог језика; поступку адаптације подлежу и елементи који су привидно мање изложени променама и утицајима, попут деиктичких заменица. У случају српског и италијанског језика, проблем свођења српског тернарног система показних заменица на италијански бинарни систем додатно се компликује специфичним правилима структурирања текста. Лексички неочекиване пермутације деиктика у преводу одређују рецепцију места где се такве пермутације јављају у преводу. Ове пермутације, сматрају аутори, читаоцу превода или приближавају или удаљавају одређене елементе наратије, чиме се они позиционирају, како аутори наглашавају, *одлуком преводиоца*, или у први, или у други план. На тај начин се ремети однос релевантних и мање релевантних елемената у излагању, која је успостављена у оригиналном тексту, и успоставља се нова структура и нова хијерархија релевантности, независно од интенција писца оригиналног текста. Сигнализирани лингвистички проблем представља драгоцену назнаку у ком смеру би требало да се развијају српско-италијанске традуктолошке студије.

10. Moderc, Saša – Barbi, Maurizio. La traduzione italiana di Fahrenheit 451: alcune considerazioni [Италијански превод романа *Фаренхајт 451*: нека запажања]. Међународни научни скуп „La fictio sul palcoscenico della storia“. VIII Convegno internazionale AIBA. Università di Kragujevac, 25-26 novembre 2016, Banja Luka, 2018, стр. 101-115. (M14)

У овом раду аутори анализирају неке лингвистичке аспекте Моничелијевог превода Бредберијевог дистопијског романа *Фаренхајт 451*. Како аутори примећују, текст италијанског превода садржи одлике које код савременог читаоца остављају утисак језичке

анахроности: овај ефекат је производ Моничелијевих специфичних лексичких и ортографских избора. Ови су били још увек уобичајени у италијанској књижевности током педесетих година XX века, када је предметни роман преведен. Превод је, како примећују аутори, настао под јаким језичким утицајем тада владајућих канона књижевног језика. Данас, међутим, примењени преводилачки избори не припадају више усвојеном моделу књижевног језика. Модерц и Барби мисле у првом реду на употребу личних заменица *ella* и *voi*, на крњење речи, које се данас донекле доживљава као анахронизам. Аутори примећују како енглески језик није претрпео сличне стилске промене какве је претрпео језик италијанске књижевности у последњих педесетак година; у том смислу, оригинални текст роман *Фаренхајт 451* код читалаца чији је матерњи језик енглески и дан-данас звучи као савремена проза, док је италијански превод настао према традиционалним, у међувремену превазиђеним језичким моделима, и одликује се артифицијелном кићеношћу, која не постоји у Бредберијевој прози. Аутори закључују да је италијански превод Бредберијевог романа у самом настанку звучао анахроно у поређењу с енглеским текстом. Стога, закључују аутори, читаоци превода су педесетак година довођени у заблуду јер су веровали да Моничелијев текст представља веран одраз Бредберијеве прозе, и истичу да је овакав приступ превођењу неприхватљив и потенцијално штетан за рецепцију преводне књижевности.

11. Moderc, Saša. *La presenza dell'italiano nel paesaggio linguistico della Serbia* [Присуство италијанског језика у језичком пејзажу Србије]. *Quaestiones Romanicae. Papers of the International Colloquium "Communication and Culture in Romance Europe"*. 15th-16th of June 2012. Timisoara 2012, стр. 229-234. (M51)

У овом раду проф. др Модерц сагледава културне и језичке утицаје италијанског језика на језички пејзаж Србије. Ова област није довољно проучена у литератури, иако спада у *landscape linguistics*. У свом чланку аутор истиче како италијански језик представља, у Србији, „прикривени језик“ који је присутан у италијанским (или у псеудоиталијанским) називима фирми, предузећа, продавница и других привредних активности. Аутор примећује да, упркос чињеници да је италијански језик већ дуго присутан у образованом систему Србије, он се у овој области јавља у облицима који су врло често неуспешни са социолингвистичког и културног становишта. Ти облици Италијанима нису прихватљиви и по другим критеријума – по морфологији или, чак, и по синтакси. Проф. др Модерц у раду наводи велики број примера погрешне употребе италијанског језика и тим поводом предлаже два правца размишљања. Један се тиче дијахронијског проучавања путева којим се италијански језик наметнуо у језичком пејзажу Србије (ту је, како аутор примећује, доминантнији једино енглески језик) Други правац размишљања требало би да обухвати синхронијско истраживање италијанизама и псеудоиталијанизама у земљама региона, са циљем да се стекне увид у дифузију и у разлоге (социолошке, културне) разлоге дифузије неприхватљивих форми италијанског језика.

12. Moderc, Saša. *Produzione e applicazione di corpora bilingui per lo studio e l'insegnamento dell'italiano L2* [Приређивање и примена билингвалних корпуса за учење у наставу италијанског језика L2]. *Comunicare si Cultura in Romania Europeana. Editia A III-a. "Romania între interculturalitate si identitate: spatii romanice europene si extraeuropene"*. Szeged, 3-4 octombrie 2014, стр. 478-484. (M33)

У овом раду проф. др Саша Модерц истиче како двојезични електронски корпуси и двојезични текстови нису нашли простор у дидактици страних језика, упркос чињеници да је данас могуће приредити двојезичне материјале уз минималне информатичке компетенције. Описана процедура приређивања паралелних текстова предвиђа употребу српских књижевних текстова и њихове преводе на италијански. Такви двојезични материјали могу се слободно манипулисати и организовати тако да у одговарају специфичним лингвистичким истраживањима (у контрастивној анализи, глотодидактици, традуктологији, лексикографији итд.). Паралелни текстови могу се груписати у ад хок „корпусе“. Ово решење, тврди аутор,

јесте рудиментално у поређењу са резултатима корпусне лингвистике, али омогућује напреднију анализу језика писца или преводачких решења. Могуће су, наглашава аутор, и лингвистичке анализе превода везане за специфичан период или за специфичан културно-издавачки центар (аутор сматра да ова последња карактеристика може буде од користи за преводе настале истовремено у српским и у хрватским културним круговима, имајући у виду чињеницу да је српско-хрватски језик у једном периоду представљао заједнички културни хоризонт социјалистичке Југославије). Поменути материјали представљају инструмент с огромним дидактичким потенцијалом, закључује проф. др Модерц, нарочито када је реч о оним језицима, попут српског, који не располажу великом лексикографском традицијом када је реч о двојезичним речницима.

13. Модерц, Саша. *Електронски двојезични речници као јавно добро. Пример српско-италијанског речника.* Дигитализација културне и научне баштине, универзитетски репозиторијуми и учење на даљину. Књига III: Дигитални извори у друштвено-хуманистичким истраживањима. Међународна конференција 30. септембар – 2. октобар 2011. Филолошки факултет, Београд, 2012, стр. 131-143. (M51

У другом раду који приказујемо проф. др Саша Модерц истиче како су крајем двадесетог века у Италији објављени први електронски речници, једнојезични или двојезични. Аутор примећује како прелаз на електронска издања није променио лексикографску структуру речника и одреднице, али је олакшао претраживање лексичке грађе и омогућио комбиновање различитих критеријума претраживања. У новим речницима остала су стара ограничења: доступан је лексички избор какав су понудили аутори речника; корисник није у могућности да самостално допуњује податке садржане у речнику. Проф. др Модерц даље у овом чланку излаже своја размишљања о томе какве би потребе требало да задовољава српско-италијански електронски речник, какав би однос требало да постоји између корисника и аутора речника, какве би могућности допуњавања речника требало предвидети, на који начин обезбедити како би се очувала лексикографска систематичност речника јер, у предложеном „колективном“ начину рада, постоји опасност од примене нехомогених критеријума. Електронски речник који у свој чланку пројектује аутор представља визију искусног лингвисте и могуће усмерење којим ће се кретати двојезична лексикографија.)

14. Модерц, Саша. *Паралелизовани текстови и учење на даљину.* Дигиталне библиотеке и дигитални архиви. Уредници: Вранеш, Александра и Марковић, Љиљана. Универзитет у Београду. Филолошки факултет, Београд 2015, стр. 41-53. (M33)

У овом раду аутор проф. др Саша Модерц излаже своја сазнања о паралелизованим двојезичним текстовима у електронском формату и истиче како они могу да представљају савремен начин да се материјал писан на једном језику прикаже напореда с његовим преводом на страни језик. За разлику од штампаних двојезичних текстова (углавном песничких дела), електронски паралелизовани текстови имају ту предност што преводачки еквиваленти, језичке структуре и решења значајна за контрастивно посматрање двају језика могу да буду обележене у самом тексту, односно посебно истакнута и претражива по кључним речима, по појмовима које одреди приређивач паралелизованог текста или његов корисник, односно према неограниченом броју кодова/ознака који се унесу у текст. Овако припремљен језички материјал пружа могућност да се на једном месту понуде релевантне информације из области традуктологије, контрастивне анализе и граматике (како страног, тако и српског језика). Аутор чланка приказује важност паралелизованих текстова са српским књижевним делима и њиховим преводима на италијански, осврће се на питање ауторских права и на могућности примене овако приређених текстова у савременој глотодидактици.

15. Модерц Саша, *Граматика италијанског језика. Морфологија с елементима синтаксе.* III, измењено и допуњено издање. Luna crescens, Београд, 2015.

Комисији је посебно стало да представи кандидатово дело *Граматика италијанског језика. Морфологија с елементима синтаксе*, III издање (2015), с изменама и допунама које су унесене у текст I и II издања. Наиме, ова граматика представља референтни уџбеник за студије Италијанистике. Она у многим аспектима превазилази оквире уџбеника за учење граматике италијанског језика и поприма одлике научне монографије. У садашњем облику књига има 490 страница (формат Б5). Ова *Граматика* имала је прво издање 2004, друго 2006. године и представља суму ауторовог искуства стеченог у настави италијанског језика и суму сазнања стечених у научном раду у областима синтаксе, семантике и прагматике италијанског језика и италијанског глаголског система. Сва ова интересовања уткана су дискретно у текст, који пружа много више од морфолошких информација неопходних за студенте прве две године италијанистике и за почетнике уопште. Граматика садржи и синтаксичка објашњења која су драгоцена и напреднијим студентима италијанистике. Међутим, поред општих граматичких информација која се могу наћи и у другим, мањим граматикама италијанског језика, граматика проф. др Саше Модерца посвећује посебну пажњу оним језичким елементима који нашој јавности нису приказани ни у ранијим српским или српскохрватским граматикама италијанског језика, ни у граматикама италијанског језика писаним за саме Италијане. Мислимо на детаљну обраду употребе члана, с елементима семантике члана, на детаљну обраду заменица, с посебном пажњом на комбинаторне могућности клитика, на прегледну илустрацију синтаксе релативне заменице (нарочито је значајан опис употребе релативно-посесивне заменице *il cui* и њеног алтернативног облика *del cui*). Сугестије везане за употребу конјунктива и његове синтаксичке алтернативе представљају посебан приступ проучавању и дидактици синтаксе италијанског језика. Пажљиво је обрађена и употреба предлога, с низом контрастивних опажања о сличностима и разликама у употреби ове врсте речи у српском и у италијанском језику. Таква запажања, упркос традицији наставе и изучавања италијанског језика у Србији, раније нису представљена на једном месту. Драгоцен плод научног промишљања др Саше Модерца јесте одељак *Граматике* посвећен италијанском глаголу, у којем се први пут представљају аспектуалне и акционалне разлике између двају језика и семантичке разлике између појединих италијанских глаголских времена. Аутор је по први пут објаснио семантичку и прагматичку разлику између италијанског имперфекта и других прошлих времена у италијанском језику, а такође и појам *целовите информације* као значајног когнитивног елемента који одређује употребу италијанских несвршених или свршених времена. Низ контрастивних опаски и упозорења на уобичајене грешке регистроване код србофоних ученика и студената не чине само практичну димензију ове књиге већ представљају и путоказ ка даљим лингвистичким истраживањима. Овом књигом проф. др Саша Модерц је на најбољи начин доказао да је спој практичног и теоријског рада могућ и да резултати таквог рада могу имати већи утицај од само практичних језичких приручника, какви су, углавном, школске граматике страних језика, или од научних радова, којима неретко недостаје димензија егземплификације и, нарочито, дифузије.

16. Модерц, Саша. Граматика италијанског језика за основну школу. Завод за уџбенике, Београд, 2015.

Као и *Граматика италијанског језика. Морфологија с елементима синтаксе*, и ова граматика одсликава педагошку активност и посвећеност кандидата проф. др Саше Модерца. Комисија сматра да она треба да буде кратко приказана, иако категоризована и не спада у квантитативне критеријуме за избор у звање редовног професора, али показује квалитет кандидата. У својој *Граматичкој италијанског језика за основну школу* аутор, приступом и пажљиво прилагођеним излагањем, у потпуности оправдава намену књиге и уважава сазнајни потенцијал публике којој се обраћа. Књига је прилагођена плану и програму наставе италијанског језика у основним школама Републике Србије и погодна је како за ученике основних школа, тако и за појединце које желе да уче италијански језик и да имају приручник из кога могу да добију на јасан и прегледан начин тражене информације. Свака од обрађених

граматичких партија илустрована је бројним примерима; сви примери су преведени, што значајно олакшава усвајање градива и основне лексике која је предвиђена за циљани ниво лексичке компетенције у основној школи. Захваљујући богатом ауторском искуству, проф. др Саша Модерц представља граматичке партије на једноставан начин, прилагођен узрасту, с терминологијом која је координисана с планом и програмом за српски језик. На овај начин избегнуте су непотребне термилошке варијације, које неретко оптерећују ученике и скрећу њихов фокус са језика на метајезик. На крају *Граматике* аутор нуди индекс појмова који брзо и лако упућује корисника на странице где су обрађене тражене граматичке јединице. И у овом уџбенику проф. др Саша Модерц скреће пажњу, али сада на дискретнији и ученицима пријемчивији начин, на сличности и разлике између српског и италијанског језика, остављајући да њихови наставници евентуално развију натукнуте контрастивне елементе.

17. Moderc Saša. I clitici italiani. Usi, ambiguità, interpretazioni. Volume primo: il sistema dei clitici [Клитици. Употребе, двосмислености, тумачења. Први том: систем клитика]. Монографија, 1. том. Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 2021. (230 стр.) (M41)

Књига аутора проф. др Саше Модерца *I clitici. Usi, ambiguità, interpretazioni* (Клитици. Употребе, двосмислености, тумачења) представља интегрално дело подељено у два тома. Први том, чији пуни наслов гласи *I clitici. Usi, ambiguità, interpretazioni. Volume primo: il sistema dei clitici* (Клитици. Употребе, двосмислености, тумачења. Први том: систем клитика) састоји се од 230 страница (8 страница Садржаја, 5 страница Увода, 199 страница текста и 14 страница Библиографије). У првом делу монографије аутор на целовит начин обрађује врло комплексно подручје италијанске лингвистике у коме се преплићу синтакса, семантика и прагматика. Утисак о првом, али и о другом тому ове монографије, јесте да је ово дело иновативног карактера и да су у њему помирили строги научни приступ изражавању и једноставност презентовања лингвистичке материје која, како је већ речено, није једноставна. Дело је написано уз систематичан приступ, с постепеним увођењем читаоца у проблематику клитика и константним кретањем од једноставнијих ка сложенијим структурама, уз адекватне парафразе и тумачење двосмислених примера, односно примера који одударају од стандардних језичких решења.

Први том овог дела посвећен је сагледавању синтаксе, семантике и прагматике појединих клитика употребљених у три могуће позиције у односу на глаголску синтагму. Аутор се упушта у тумачење различитих значења које клитици добијају у наведена три положаја у реченици. Први том је подељен на више делова, у којима је грађа презентована на дескриптиван начин, али јасно и једноставно. Целине које чине први том су: *Introduzione* (Увод), *Per iniziare: che cosa sono i clitici?* (За почетак: шта су клитици?) и *Le serie di clitici* (Врсте клитика). Свака целина има увод, у коме се наводи садржај излагања, затим следи формулација проблема, уз навођење примера који појашњавају излагање. На крају сваког поглавља аутор нуди закључак, у коме кратко резимира садржај претходног излагања. Корпус на коме је вршено истраживање сачињавају примери преузети највећим делом са Интернета, затим примери из консултоване литературе, мањим делом из књижевних дела.

У самом *Уводу* аутор дефинише циљ и методе истраживања, те користећи аналитички, дескриптивни, компаративни и дедуктивни метод, постиже свеобухватан опис клитика у италијанском језику. Своје истраживање аутор заснива на богатом ексцерпирању примера и проучавању еминентних научних радова писаних на италијанском и на другим језицима (*Библиографија* броји 171 библиографску јединицу). Један од циљева рада, како сам аутор указује, био је да се прикаже „граматички коректна“ страна употребе клитика али да се притом не игноришу „некоректне“, мање прихватљиве употребе клитика. Наиме, како сматра аутор, можда се у уоченим, нимало малобројним аномалијама, крије посебна лингвистичка логика. Она очигледно има своју заснованост код говорника италијанског језика али још увек није прихваћена од стране нормативних граматика; само њихово постојање можда указује, сматра аутор, на могуће правце развоја италијанског језика.

У првом делу првог тома, насловљеном: *Per iniziare: che cosa sono i clitici?* (За почетак: шта су клитици?), аутор на систематичан али једноставан начин уводи читаоца у свет клитика, користећи, како сам наглашава, једноставан језик да не би обесхрабрио или одбио читаоца. У овом поглављу аутор одговара на основна питања: који клитици постоје у италијанском језику, како се користе, која је њихова позиција у односу на глаголе, која је њихова морфологија и синтакса, коју функцију обављају.

Први и други том монографије проф. др Саше Модерца, због чињенице да су недавно објављени (у септембру 2021), у тренутку писања овог Извештаја нису могли да буду пропраћени објективним подацима о цитираности или о пријему код италијаниста, односно подацима о приказима у часописима. Ова Комисија, упознавши се и с првим и с другим томом монографије проф. др Саше Модерца, с њеном научном заснованошћу и темељношћу израде, уверена је да ово дело представља изузетан допринос студијама италијанистике и снажан подстицај за даља истраживања те да у најбољем светлу представља проф. др Сашу Модерца као научника и као педагога који уме да приближи читаоцу компликовану, вишеслојну материју.

18. Moderc Saša. I clitici italiani. Usi, ambiguità, interpretazioni. Volume secondo: i nessi di clitici [Клитици. Употребе, двосмислености, тумачења. Други том: групе клитика]. Монографија, 2. том. Филолошки факултет, Универзитет у Београду, 2021. (260 стр.) (M41)

У другом тому монографије, насловљеном *I clitici. Usi, ambiguità, interpretazioni. Volume secondo: i nessi di clitici*, аутор наставља да приказује резултате истраживања овог специфичног подручја италијанске синтаксе. Грађа је подељена у три централна поглавља (*Le serie di clitici*, *I nessi di due clitici* и *I nessi di tre o più clitici*), која су даље подељена на потпоглавља која носе назив појединих клитика. Захваљујући оваквој организацији, аутор и у овом тому постиже велику прегледност грађе и функција које клици имају у реченици. Аутор започиње поглавље *I nessi di due clitici* [Групе од два клитика] изузетно корисним описом клитика који могу да се комбинују и упућује читаоца на друге изворе који обрађују ово питање. И у овом тому излагање је пропраћено прегледним табелама, што ће бити од нарочите помоћи за читаоца. Аутор разматра групама клитика којима се приручници италијанског језика ретко баве, као у поглављу 2.1.4.1, али и на другим местима. У поглављу посвећеном групама од три клитика (*I nessi di tre o più clitici*), аутор приказује ређе обрађене примере употребе три клитика у низу, од којих су неке готово маргиналне, а могу се наћи у претрагама на Интернету и представљају појаву с којом читалац мора да буде упознат. И други том Модерцове монографије биће користан не само лингвистима већ и наставницима италијанског језика и ученицима, односно студентима који приступају изучавању синтаксе италијанског језика, с обзиром на понуђене примере са специфичним, двосмисленим или ретким употребама клитика. И у овом тому аутор указује на употребе које можда сигнализирају постојање структурних промена које су у току у италијанском језику и временом могу постати део граматичке норме. Сматрамо да ова научна монографија, односно њена два тома, доносе важан увид у специфичну област италијанске граматике и да, стога, заслужује важно место у италијанистичким студијама. У оба тома обрађени су „живи“ и динамични примери употребе клитика, који доказују да је језик, како наглашава сам аутор, жива материја која се непрестано мења, развија и никада не стаје те често помера границе језичке норме, уносећи забуну и недоумице чак и међу лингвистима.

ХЕТЕРОЦИТАТИ

Проф. др Саша Модерц има 40 хетероцитата. Цитирани чланци и књиге су истакнути масним слогом; испод њих наведени су научни чланци у којима се цитирају радови кандидата.

Moderc, S. (2003). *L'acquisizione dell'imperfetto da parte di discenti aventi come lingua madre il serbocroato. Problemi aspettuali e temporali.* In: M. Giacomo-Marcellesi and A. Rocchetti (Eds.), *Il verbo italiano: Studi diacronici, sincronici, contra stivi, didattici.* Roma: Bulzoni, 571–584.

1. Rosi, F. (2009). Learning Aspect in Italian L2. Corpus annotation, acquisitional patterns, and connectionist modelling. Manuali linguistici. Università di Padova. Franco Angeli, 2009.
2. Mertelj, D. (2011). Some aspects and case studies about teaching Italian complex clause syntax to Slovenian learners. *Filolog. Časopis za jezik, književnost, kulturu.* Univerzitet u Banjoj Luci. Filološki fakultet. III/2011, str. 179-191.

Moderc, S. (2004). *Gramatika italijanskog jezika. Morfologija sa elementima sintakse.* Beograd: Udruženje nastavnika italijanskog jezika Srbije.

3. Runić, M. (2010). L'uso dell'articolo italiano in apprendenti di madrelingua serbo-croata. U S. Ferrari (ur.). *Atti del XLIV Convegno SLI (Viterbo, 27-29 settembre 2010.* Roma, Bulzoni, str. 395-407.
4. Milićević, M. (2009). Problemi klasifikacije povratnih oblika u italijanskom jeziku i njihove pedagoške implikacije. *Anal. Filološkog fakulteta* 21, 2009, str. 277-310.
5. Drljević, J. (2009). Razvoj veštine pisane produkcije u početnoj nastavi italijanskog jezika. *Savremena proučavanja jezika i književnosti. Godina I /knj. 1.* Kragujevac 2009, str. 487-497.
6. Kukić, T. (2009). Italijanski kao međujezik kod srpskih govornika: morfosintaksički aspekt. *Savremena proučavanja jezika i književnosti. Godina I /knj. 1.* Kragujevac 2009, str. 499-506.
7. Ceković-Rakonjac, N. (2011). Difficoltà di apprendimento dell'italiano L2 da parte dello studente serbo: livello fonetico. *Filološki pregled*, 38 (1), str. 139-149.
8. Ceković-Rakonjac, N. (2011). Difficoltà di apprendimento dell'italiano L2 da parte dello studente serbo: livello ortografico. *Komunikacija i kultura online*, 2 (2), str. 103-114.
9. Ceković-Rakonjac, N. (2012). Difficoltà di apprendimento dei tempi e modi verbali dell'italiano L2 da parte degli apprendenti serbofoni. *Philologia*, 10, str. 1-11.
10. Ceković-Rakonjac, N. (2012). Difficoltà di apprendimento dell'italiano L2 da parte dello studente serbo: livello morfosintattico (forme e usi di articoli, sostantivi, aggettivi e pronomi). *Komunikacija i kultura online*, 3 (3), str. 79-88.
11. Ceković-Rakonjac, N. (2013). Difficoltà di apprendimento dell'italiano L2 da parte dello studente serbo: livello morfosintattico (forme e usi di preposizioni, avverbi, numeri, congiunzioni, particelle e verbi). *Komunikacija i kultura online*, 4 (4), str. 52-64.
12. Piletić, D. (2014). Livello ortografico dell'analisi delle traduzioni dall'italiano come LS in montenegrino come L1 (sugli esempi dei compiti di traduzione come parte integrante delle prove di esami di lingua italiana a livello universitario). *Nasleđe* 29, godina XI / broj / 29 / 2014, str. 217-228.
13. Perišić Arsić, O. (2016). Analiza grešaka u srpskom kao stranom na primeru italoфона, in: *Srpski kao strani jezik u teoriji i praksi III*, a cura di V. Krajišnik, Filološki fakultet, Centar za srpski kao strani jezik, Beograd, 2016, str. 155-168.
14. Banjanin, Lj. (2016). Italijanski prevodi *Sumatre* Miloša Crnjanskog. *Kulture u prevodu. Tematski zbornik* 1. Priredile A. Vraneš, Lj. Marković, Filološki fakultet/Univerzitet u Beogradu, Beograd, 2016, str. 231-248.
15. Kukić, T., Barbi, M. (2017). Karakteristike neostandardnog italijanskog jezika u filmu *Katerina odlazi u grad*. *Lipar. Broj* 64, str. 181-190.

- 16.Špadijer, S. (2018). Irealne kondicionalne klauze uvedene veznikom si i njihovi prevodni ekvivalenti u crnogorskom jeziku. *Folia linguistica et litteraria*. Filološki fakultet, Nikšić Univerzitet Crne Gore, br. 25, 2018, str. 21-46.

Moderc, S. (2004). Due sistemi a confronto: il perfekat serbocroato e i suoi equivalenti italiani. *Italica Belgradensia* 5-6, 2004, str.1-31.

- 17.Mertelj, D. (2011). Some aspects and case studies about teaching italian complex clause syntax to slovenian learners. *Filolog. Časopis za jezik, književnost, kulturu*. Univerzitet u Banjoj Luci. Filološki fakultet. III/2011, str. 179-191. UDK 811.131.1=111
- 18.Ceković-Rakonjac, N. (2012). Difficoltà di apprendimento dei tempi e modi verbali dell'italiano L2 da parte degli apprendenti serbofoni. *Philologia*, 10, str. 1-11.
- 19.Petrović, T.M (2017). Gramatička i semantička terminologija u radovima o glagolskom vremenu na primeru italijanskog i srpskog jezika. *Lipar* , br. 64, 2017, str. 145-159.

Moderc, S. (2006). Gramatika italijanskog jezika - morfologija sa elementima sintakse. II izmenjeno i dopunjeno izdanje. Beograd: Luna crescens.

- 20.Koprivica-Lelićanin M. (2010). Primena postupka Normana Ferkloua na opis Berluskonijevog govora *Discesa in campo*. Nasleđe, Kragujevac, 2010, vol. 7, br. 16, str. 189-203.
- 21.Vlahović, LJ., Seder, R. (2013). L'emploi du subjonctif français et du conjonctif italien exprimant un fait hypothétique dans les propositions comparatives. *Godišnjak filozofskog fakulteta u Novom Sadu*. Knjiga XXXVIII-3, str. 73-85.
- 22.Čengić N. (2014). O funkcijama participa prošlog u italijanskom jeziku reklama. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru* III/1. Filozofski fakultet u Novom Sadu, 2014, str. 265-276.
- 23.Kukić T. (2014). Genesi e storia dell'articolo italiano: un fenomeno panromanzo. *Nasleđe* 29, Godina XI/Broj 29/2014, str. 229-242.
- 24.Mitrović, M. (2014). Međuodnos slaganja vremena u dopunskoj zavisnoj rečenici u italijanskom i srpskom jeziku. *Lipar*, br. 55, 2014, str. 81-93.
- 25.Jovović, M. (2017). Modalna i vremenska upotreba perifrastičnih glagolskih konstrukcija u italijanskom jeziku i njihovi ekvivalenti u srpskom. *Savremena proučavanja jezika i književnosti*. Zbornik radova sa VIII naučnog skupa mladih filologa Srbije, održanog 2. aprila 2016. godine na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu. Filološko-umetnički fakultet u Kragujevcu. Godina VIII/Knj. 1, str. 113-124.
- 26.Petrović, T.M (2017). Gramatička i semantička terminologija u radovima o glagolskom vremenu na primeru italijanskog i srpskog jezika. *Lipar* , br. 64, 2017, str. 145-159.
- 27.Čengić N. (2018). O upotrebi uzvika u italijanskom jeziku na primjeru prevoda Lionela Kostantinija. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru* VII/2. 2018. Filozofski fakultet u Novom Sadu, str. 265-276.
- 28.Janićijević N. (2018). Obeležavanje budućnosti prošlim glagolskim vremenima u italijanskom i srpskom jeziku. *Jezici i kulture u vremenu i prostoru* VII/2. 2018. Filozofski fakultet u Novom Sadu, str. 277-286.
- 29.Čengić N. (2019). Semantičke i aplikativne vrijednosti nekih frazeoloških konstrukcija u italijanskom jeziku na primjerima iz Pirandellove komedije *La giara*. *Radovi Filozofskog fakulteta u Sarajevu* 22 (1), 2019, str. 48-63.
- 30.Čengić N. (2019). Karakteristike polirematičnih leksičkih oblika u italijanskom jeziku. *Dan romanske lingvistike zbornik radova s okruglog stola održanog 5. januara 2018. u Sarajevu*. Sarajevo 2019, str. 11-19.
- 31.(2020). Označavanje ponovljenog vršenja glagolske radnje u prijevodima na italijanski jezik romana Ive Andrića *Travnička hronika*. Društvene i humanističke studije. Filozofski fakultet u Tuzli, br. 2/11

Moderc, S. (2008). Globalizacija iznutra: italijanizmi i pseudoitalijanizmi u nazivima preduzeća u Srbiji. Jezik, književnost, globalizacija, Tematski zbornik radova. Filozofski fakultet u Nišu., str. 283-292.

32. Vučo J. (2014). Пизза наша насušна. Jezici i kulture u vremenu i prostoru IV/2. 2014. Filozofski fakultet u Novom Sadu, str. 11-18.

33. Luburić, G. (2017). Jezički pejzaži: italijanizmi u nazivima preduzeća u Crnoj Gori. U: Martinović, N. (Ur.). *Crna Gora i Italija - književne, kulturne i jezičke veze: radovi sa naučnog skupa*, Podgorica, 31. oktobar 2016, str. 159-167.

Moderc, S. (2015). “Su un modo di tradurre l’avverbio serbo “inacé” in italiano: il caso dell’equivalente “altrimenti”, Italica Belgradensia 1, 2015, str. 61-79.

34. Ceković, N. & Radojević, D. (2016). Polifunkcionalnost italijanskih diskursnih markera u prevođenju na srpski. U A. Vraneš & Lj. Marković (prir.), *Kulture u prevodu*, knj. 2. Beograd: Filološki fakultet, str. 233-246.

35. Ceković, N. & Janićijević, N. (2017). Scusa, sai, ti dico... Gli equivalenti serbi dei segnali discorsivi italiani di origine verbale. *Anali Filološkog fakulteta*, 29 (2), str. 51-65.

36. Ceković, N. (2018). Didaktički materijali za italijanski kao L2: (ne)eksplicitni fokus na diskursnim markerima. *Anali Filološkog fakulteta*, 30 (1), str. 117-138.

37. Ceković, N. & Janićijević, N. (2018). La traduzione dei segnali discorsivi italiani in serbo: il caso dei verbi di percezione visiva e uditiva. *Filološki pregled*, 45 (2), str. 93-106.

Moderc, S. (2015). Gramatika italijanskog jezika - morfologija sa elementima sintakse. III izmenjeno i dopunjeno izdanje. Beograd: Luna crescens.

38. Piletić, D. (2017). Italijanski jezik u crnogorskom pravopisu. U: *Crna Gora i Italija - književne, kulturne i jezičke veze*. Martinović N., urednik. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, str. 117-135, ISBN: 978-86-7215-403-0

Moderc, S. (2016). Neka zapažanja o srpskom prevodu knjige Čefurji raus! Gorana Vojnovića. Slovenika. Časopis za kulturu, nauku i obrazovanje II (2016). Nacionalni savet slovenačke nacionalne manjine. Beograd, str. 65-73.

39. Kukić, T., Barbi, M. (2017). Karakteristike neostandardnog italijanskog jezika u filmu *Katerina odlazi u grad*. Lipar. Broj 64, str. 181-190.

Moderc, S., Barbi, M. (2017). Italijanski vulgarizam „cazzo“ i njegovo prevođenje na srpski jezik. Živi jezici, 37 (1), str. 31-58.

40. Dorijan, H., Drljević, J. (2018). Uticaj vladajućih kognitivnih kulturnih modela i vrednosti na uvredljive izraze vezane za figuru majke u švedskom i italijanskom jeziku. *Komunikacija i kultura online. Elektronski časopis za jezik, komunikaciju i kulturu*. God. 9, br. 9, str. 59-75.

Евалуација педагошког рада

Просечна оцена коју је проф. др Саша Модерц добио за свој педагошки рад у студентским анкетама је **4,59**.

Закључно мишљење и предлог Комисије

Из свега наведеног закључујемо да је др Саша Модерц испунио све законом предвиђене услове за избор у звање редовног професора. Од избора у звање доцента др Саша Модерц наставио је свој научни, стручни и педагошки рад учешћем на међународним скуповима, објављивањем радова у међународним публикацијама, писањем уџбеника и приручника за учење италијанског језика, пажњом коју посвећује усавршавању млађих колега и ангажовањем у раду са студентима. Сагледавши научни допринос, академске активности и резултате педагошког рада кандидата, Комисија с нарочитим задовољством предлаже Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да **др Сашу Модерца изабере у звање редовног професора за научно-наставну област Италијанистика (предмет Италијански језик).**

Скопље, 27. новембра 2021.

КОМИСИЈА:

Проф. др Радица Никодиновска, редовни професор
Филолошки факултет „Блаже Конески“
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопље

Проф. др Александра Саржоска, редовни професор
Филолошки факултет „Блаже Конески“
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопље

Проф. др Luciana Guido, редовни професор
Филолошки факултет „Блаже Конески“
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопље

ДОДАТАК: Радна биографија са кумулативном библиографијом кандидата

Књиге и уџбеници:

1994. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). Уџбеник и Радна свеска *Il mio italiano* [Мој италијански језик] - прва година учења италијанског језика. Завод за уџбенике и наставна средства. Подгорица.
1995. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). Уџбеник и Радна свеска *Il mio italiano* [Мој италијански језик] - друга година учења италијанског језика. Завод за уџбенике и наставна средства. Подгорица.
1998. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). Уџбеник и Радна свеска *Il mio italiano* [Мој италијански језик] - трећа година учења италијанског језика. Завод за уџбенике и наставна средства. Подгорица.
1999. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). Уџбеник и Радна свеска *Il mio italiano* [Мој италијански језик] - четврта година учења италијанског језика. Завод за уџбенике и наставна средства. Подгорица.
2001. Саша Модерц (с др Милом Самарцић). *Практикум за вјежбе читања, тумачења и превођења 2*. Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет. Никшић.
2003. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). Уџбеник и Радна свеска *Insieme* [Заједно] - прва година учења италијанског језика у основним школама Републике Србије. Завод за уџбенике и наставна средства. Београд.
2003. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). Приручник за наставнике уз *Insieme* [Заједно] и пратећи аудио-материјал (касета, ЦД). Завод за уџбенике и наставна средства. Београд.
2004. *Граматика италијанског језика. Морфологија са елементима синтаксе*. Удружење наставника италијанског језика Србије. Београд.
2004. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). *Insieme 2* [Заједно 2]. Уџбеник и Радна свеска за учење италијанског језика за други разред основне школе. Завод за издавање уџбеника. Београд.
2004. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). *Insieme 2* [Заједно 2]. Приручник за наставнике уз *Insieme 2* и пратећи аудио-материјал (касета, ЦД). Завод за издавање уџбеника. Београд.
2005. Модерц, Саша (са др Јулијаном Вучо и др Милом Самарцић). *Il nostro Adriatico. Corso multimediale di lingua italiana* [Наш Јадран. Мултимедијални курс италијанског језика]. Издавач: ICoN (Italian Culture on the Net). Издање online.
2005. Модерц, Саша (с др Милом Самарцић). *Практикум за вјежбе читања, тумачења и превођења 2*. Друго, измењено издање. Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет. Никшић.
2005. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). *Insieme 3* [Заједно 3], Уџбеник и Радна свеска за учење италијанског језика за трећи разред основне школе. Завод за издавање уџбеника. Београд.
2005. Модерц, Саша (с др Јулијаном Вучо). *Insieme 3* [Заједно 3]. Приручник за наставнике уз *Insieme 3* [Заједно 3] и пратећи аудио-материјал (касета, ЦД). Завод за издавање уџбеника, Београд.
2006. Модерц, Саша. *Граматика италијанског језика. Морфологија са елементима синтаксе*. Друго, измењено издање. *Luna crescens*. Београд.
2006. Модерц, Саша. *Мала граматика италијанског језика*. *Luna crescens*. Београд.
2008. Модерц, Саша (са др Јулијаном Вучо и мр Зеницом Распор). *Elementi di lingua italiana* [Основи италијанског језика]. Филолошки факултет Универзитета у Београду и Филозофски факултет Универзитета Црне Горе.
2011. Модерц, Саша (са др Јулијаном Вучо и мр Зеницом Распор). *Elementi di Lingua Italiana* (Основи италијанског језика). Друго, измењено издање. Филолошки факултет, Београд.
2015. Модерц, Саша. *Граматика италијанског језика за основну школу*. Завод за уџбенике, Београд.
2015. Модерц, Саша. *Граматика италијанског језика. Морфологија са елементима синтаксе*. Треће, измењено издање. *Luna crescens*. Београд.

Књиге објављене након последњег избора

2021. I clitici. Usi, ambiguità, interpretazioni. Volume primo: il sistema dei clitici [Клителици. Употребе, двосмислености, тумачења. Први том: систем клитика]. Филолошки факултет, Универзитет у Београду.
2021. I clitici. Usi, ambiguità, interpretazioni. Volume secondo: i nessi di clitici [Клителици. Употребе, двосмислености, тумачења. Други том: групе клитика]. Филолошки факултет, Универзитет у Београду.

Научни радови објављени од 1996. до 2010. године:

1996. *Један студијски боравак у Италији*. Glossa. Alliance Yougoslavie-France, год. II, број 2-3. Београд, стр. 106 – 107.
1999. *Речник српског језика на ЦД-у. Како би то могло да изгледа (неколико предлога изведених на основу туђих искустава)*. Ријеч. Часопис за науку о језику и књижевности. Институт за језик и књижевност филозофског факултета у Никшићу, број V, 1-2. Никшић, стр. 61-67.
2000. *Socratenon and its Application to the Learning of Italian Language* [„Сократенон“ и његова примена у учењу италијанског језика]. (М. Milićević, N. Nikolić, D. Miličev, M. Trajković, M. Grubić, N. Stoičić, M. Ivković, V. Milutinović, D. Radojević, N. Ceković, S. Moderc, J. Vučo, Z. Raspor, N. Stipčević, M. Desanto, S. Salerno, M. Marsella, A. Cozzolino, N. Capuano, F. Cirilo), *SSGRR 2000. International Conference on Advances in Infrastructure for Electronic Business, Science and Education on the Internet, L'Aquila, Italy, July 31- August 6 2000, CD-rom*.
2001. *Темпоралне и аспектуалне недоумице код преводјења српског аориста и имперфекта на италијански језик*. Примењена лингвистика, бр. 2, стр. 100-107.
2003. *LEXIS-ом до речника* (с др Јулијаном Вучо). У: Вучо, Јулијана: Огледи из лингвистике. Универзитет Црне Горе.
2003. *Истовремено присуство италијанског простог перфекта (passato remoto) и сложеног перфекта (passato prossimo) у функцији носећег времена*. Васпитање и образовање. Часопис за педагошку теорију и праксу. Број 4. Подгорица, стр. 85-92.
2003. *L'acquisizione dell'imperfetto da parte di discenti aventi come lingua madre il serbocroato. Problemi attuali e temporali* [Усвајање имперфекта од стране ученика чији је матерњи језик српскохрватски. Аспектуални и темпорални проблеми]. Међународни научни скуп: Il verbo italiano: studi diacronici, sincronici, contrastivi, didattici. Atti del 35. Congresso internazionale di studi, Parigi, 20-22 settembre 2001, SLI 46. Bulzoni, Roma, стр. 212-221.
2005. *Due sistemi a confronto: il perfetto serbocroato e i suoi equivalenti italiani* [Два система у поређењу: српскохрватски перфекат и његови италијански еквиваленти]. Italica Belgradensia 5-6. Belgrado, стр. 1-31
2007. *Глас приповедача у поступцима нарације и коментара: српско-италијанска контрастивна запажања*. ГЛАС у језику, књижевности и култури. Тематски зборник радова. Philologia. Београд, стр. 177-183.
2008. *Глобализација изнутра: италијанизми и псеудоиталијанизми у називима предузећа у Србији*. Језик, књижевност, глобализација. Тематски зборник радова. Филозофски факултет у Нишу, стр. 283-292.
2009. *Усвајање италијанског језика и семантика члана*. Индивидуализација и диференцијација у настави језика и књижевности. Тематски зборник радова. Приредиле Јулијана Вучо и Биљана Милатовић. Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет, Никшић, стр. 288-294.
2009. *L'opposizione determinato : indeterminato nell'italiano e nel serbo* [Опозиција одређено : неодређено у италијанском и у српском]. Atti del convegno “50 anni di studi italiani”.

Lingua, letteratura e cultura italiana. Међународни тематски зборник радова. Универзитет „Св. Кирили и Методиј“, Скопље.

2010. *Интернет као помоћно средство у самосталној евалуацији*. Аутономија ученика и наставника у учењу и настави језика. Тематски зборник радова. Приредиле Јулијана Вучо и Биљана Милатовић. Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет. Никшић, стр. 368-374.
2010. *Речници српског језика у светлу новијих лексикографских достигнућа у италијанском језику*. Научни састанак слависта у Вукове дане, 39/1. Београд, стр. 279-287.
2010. *Osservazioni sul valore temporale del congiuntivo trapassato* [Запажања о темпоралној вредности конјунктива претпрошлог]. Italica Belgradensia. Numero speciale in onore di Ivan Klajn. Belgrado, стр. 116-122.

Научни радови објављени после 2010. године (од последњег избора у више звање):

2012. Модерц, Саша. *Конативна вредност неких српских глагола и њихови еквиваленти у италијанском језику*. Научни састанак слависта у Вукове дане, 41/1, Београд 2012, стр. 571-580.
2012. Модерц, Саша. *Електронски двојезични речници као јавно добро. Пример српско-италијанског речника*. Дигитализација културне и научне баштине, универзитетски репозиторијуми и учење на даљину. Књига III: Дигитални извори у друштвено-хуманистичким истраживањима. Међународна конференција 30. септембар-2. октобар 2011. Филолошки факултет, Београд, 2012, стр. 131-143.
2012. Moderc, Saša. *La presenza dell'italiano nel paesaggio linguistico della Serbia* [Присуство италијанског у језичком пејзажу Србије]. Quaestiones Romanicae. Papers of the International Colloquium "Communication and Culture in Romance Europe". 15th-16th of June 2012. Timisoara 2012, стр. 229-234.
2013. Модерц, Саша. *Српско-италијански речник у информатичком добу. Један предлог*. Филолошка истраживања данас. Том III. „Савремени токови у лингвистичким истраживањима“, књига 2. Приређивачи: Јулијана Вучо, Весна Половина. Београд 2013, стр. 185-193.
2014. Moderc, Saša. *Produzione e applicazione di corpora bilingui per lo studio e l'insegnamento dell'italiano L2* [Приређивање и примена билингвалних корпуса за учење у наставу италијанског језика L2]. Comunicare si Cultura in Romania Europeana. Editia A III-a. "Romania intre interculturalitate si identitate: spatii romanice europene si extraeuropene. Szeged, 3-4 octombrie 2014, стр. 478-484.
2014. Moderc, Saša. *I testi letterari paralleli e la valutazione della traduzione: il caso dell'interpunzione* [Паралелни књижевни текстови и оцена превода: случај интерпункције]. Наслеђе. Часопис за књижевност, језик, уметност и културу. Година XI, број 29. Крагујевац 2014, стр. 203-215.
2015. Модерц, Саша. *Паралелизовани текстови и учење на даљину*. Дигиталне библиотеке и дигитални архиви. Уредници: Вранеш, Александра и Марковић, Љиљана. Универзитет у Београду. Филолошки факултет, Београд 2015, стр. 41-53
2015. Модерц, Саша. *Електронски корпус српских књижевних дела и њихових превода на италијански језик*. Анали Филолошког факултета 27/II, Београд 2015, стр. 301-316.
2015. Moderc, Saša. *Su un modo di tradurre l'avverbio serbo „inacé“ in italiano: il caso dell'equivalente „altrimenti“* [О једном начину превођења српског прилога иначе преводи на италијански: случај еквивалента *altrimenti*]. Università di Belgrado. Italica Belgradensia 2015/1, стр. 61-79.

- 2016.** Модерц, Саша. *Нека запажања о српском преводу књиге Чефурџи раус! Горана Војновића*. Словеника. Часопис за културу, науку и образовање II (2016). Национални савет словеначке националне мањине. Београд, 2016, стр. 65-73.
- 2017.** Модерц, Саша – Барби, Маурицио. *Италијански вулгаризам cazzo и његово превођење на српски језик*. Живи језици 37/1. Београд, 2017, стр. 31-58.
- 2018.** Moderc, Saša – Barbi, Maurizio. *La traduzione italiana di Fahrenheit 451: alcune considerazioni* [Италијански превод романа *Фаренхајт 451: нека запажања*]. Међународни научни скуп “La fictio sul palcoscenico della storia”. VIII Convegno internazionale AIBA. Università di Kragujevac, 25-26 novembre 2016. Banja Luka, 2018, стр. 101-115.
- 2018.** Barbi, Maurizio – Moderc, Saša. *La voce "mafia" nelle edizioni dello Zanichelli comprese tra il 1928 e il 2015* [Одредница *мафија* у издањима речника Цаникели између 1928. и 2015. године]. Међународна конференција *Језици и културе у времену и простору 7*. Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 18. новембра 2017. Нови Сад, 2018, стр. 483-491.
- 2018.** Модерц, Саша – Кукић, Тијана. *Презент у роману На Дрини ћуприја и његова преводивост на италијански језик*. Српски језик XXIII, Београд, 2018, стр. 391-407.
- 2018.** Модерц, Саша – Кукић, Тијана. *Структура текста као чинилац у селекцији деиктичких заменица. Српско-италијанска контрастивна анализа*. Српски језик, књижевност, уметност. Зборник радова са XII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (27–28. X 2017). Књига I. Крагујевац 2018, стр. 247-258.
- 2018.** Barbi, Maurizio – Moderc, Saša. *L'accoglimento dei forestierismi nella Settima edizione del vocabolario Zingarelli tra divieti ed espedienti lessicografici* [Прихватање страних речи у Седмом издању речника Цингарели између забрана и сналажења лексикографа]. Филолошки преглед XLV 2018/2, стр. 45-60.
- 2019.** Модерц, Саша – Барби, Маурицио. *Лексичка варијација еквивалената дијалекталног вулгаризма mortacci у српском преводу Пазолинијевог романа Искусни момци*. Култура и комуникација online. Бр. 10, 2019, стр. 38-51.

Рецензије:

- 2005.** Биљана Андрејевић, *Impariamo l'italiano! Conosciamo l'Italia* [Научимо италијански! Упознајмо Италију!]. Европски универзитет, Београд 2005. (Рецензија универзитетског уџбеника).
- 2010.** Рецензија радова објављених у часопису *Philologia* (бр. 8, 2010, година VIII, Београд).
- 2015.** Рецензија рада објављеног у Зборнику радова са 7. научног скупа младих филолога Србије (28.3.2015), Филум, Универзитет у Крагујевцу, година 7, књ. 1, 2017, ISBN 978-86-85991-87-5, УДК 811.163.41:811(082).
- 2016.** Рецензија рада објављеног у Зборнику радова са 7. научног скупа младих филолога Србије (2.4.2016), Филум, Универзитет у Крагујевцу, година 8, књ. 1, 2016, ISBN 978-86-85991-87-5, УДК 821.163.41:09(082).
- 2017.** Рецензија рада објављеног у Зборнику радова са 7. научног скупа младих филолога Србије (2.4.2016), Филум, Универзитет у Крагујевцу, година 8, књ. 1, 2016, ISBN 978-86-80796-15-4, УДК 811.163.41:811(082).
- 2017.** Il caos preposizionale: analisi dell'errore e didattica [Хаос с предлозима: анализа грешака и дидактика]. *Italica Wratislaviensia* 9/1.
- 2017.** Evoluzione della terminologia grammaticale nei manuali di lingua italiana per polacchi (XVII-XIX s.) [Развој граматичке терминологије у приручницима италијанског језика за Пољаке (XVII-XIX век)]. *Italica Wratislaviensia* 9/1.

2018. Невена Цековић, Практикум за вежбе превођења са италијанског на српски језик (III година студија). Издавач: Свен, Ниш. Београд 2018. ISBN 978-86-7746-733-3.
2018. Љиљана Петровић. Вишејезичност у Долини Аосте – италијански, француски, арпигански : статус и перспектива. *Philologia Mediana*, Ниш, 2018/10.
2019. Colpa dell'interferenza: analisi contrastiva di errori negli scritti di studenti universitari slovenofoni di italiano [Крива је интерференција: контрастивна анализа грешака у писменим радовима говорника словеначког на италијанском језику]. Рецензија за часопис *Italica Wratislaviensia* 9/2.
2019. Aspetti pragmatici delle strategie evidenziali in italiano e in croato [Прагматички аспекти евиденционих стратегија у италијанском и хрватском]. Рецензија за часопис *Italica Wratislaviensia* 9/2.
2019. Наташа Јанићијевић. Практикум за вежбе превођења са српског на италијански језик. Издавач: Свен, Ниш, 2019. ISBN 978-86-7746-733-9
2020. Диференцијација преводних еквивалената лексеме *странац* у билингвалним речницима на основу корпуса. Филолошки преглед, 2020.
2020. I verbi di postura in italiano e in serbo [Глаголи који означавају положај тела у италијанском и у српском језику]. Филолошки преглед, 2020.
2020. Катафора и употреба члана у италијанском језику. Тематски зборник *Језици и културе у времену и простору* 9, 2020.
2020. Интерлингвистичко превођење идиоматских енунцијата и метафора са српског и италијанског језика. *Речи. Часопис за језик, књижевност и културу*. Година XII, бр. 13, 2020.
2020. Народне представе о сунцу и месецу у фраземима и паремијама италијанског и српског језика. *Наслеђе* 49. Филум, Универзитет у Крагујевцу
2020. Изражавање антериорне будуће радње у италијанском и српском језику. *Анали Филолошког факултета*.
2020. Употреба и положај заменице *si* уз модалне глаголе у италијанском језику. *Живи језици*, Vol. 40, No. 1.
2021. Uno sguardo sull'insegnamento universitario dell'italiano in Serbia ieri e oggi [Преглед универзитетске наставе италијанског језика у Србији јуче и данас]. *Савремене тенденције у шпанској и италијанској филологији у Србији*. Приредиле Александра Блатешић и Бојана Ковачевић-Петровић. Бр. 1
2021. Рецензија рукописа др Александре Блатешић *Нулти члан у италијанском језику*. Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду. Текст докторске дисертације, у штампи.

Учешће на међународних научним скуповима од последњег избора:

1. L'italianistica nel terzo millennio: le nuove sfide nelle ricerche linguistiche, letterarie e culturali. 60 anni di studi italiani all'Università „SS Cirillo e Metodio" di Skopje. 27-28 settembre 2019, Skopje. Рад: *La «concorrenza darwiniana»: un confronto tra alcuni recenti prestiti registrati nel vocabolario Zingarelli e i loro equivalenti italiani in disuso* [Рад: „Дарвиновска конкуренција“: поређење између неких новијих позајмљеница забележених у речнику Цингарели и њихови италијански еквиваленти који су изашли из употребе].
2. „Језици и културе у времену и простору 7“. Међународни научни скуп. Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, 18-19. новембар 2017. године. Рад: *La voce "mafia" nelle edizioni dello Zanichelli comprese tra il 1928 e il 2015* [Рад: Одредница мафија у издањима речника Цаникели између 1928. и 2015. године].
3. „Српски језик, књижевност, уметност“. XII Међународни научни скуп. Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет, 27-28. октобар 2017. године. Рад: *Структура*

текста као чинилац у селекцији деиктичких заменица. Српско-италијанска контрастивна анализа.

4. „Култура и/или наука“. Међународни научни скуп. Филолошки факултет. Универзитет у Београду, 1-2. јун 2017. Рад: *Између механизације преводјења и преводиоачеве одлуке: случај вулгаризама у савременој италијанској прози*.
5. „Језик, књижевност, простор 2017“. Међународни научни скуп. Универзитет у Нишу – Филозофски факултет, 28. и 29. април 2017. Рад: *Деикса и одређени члан у италијанском језику*.
6. „La *fictio* sul palcoscenico della storia“. VIII Convegno internazionale AIBA. Università di Kragujevac, 25-26 novembre 2016. Рад: *La traduzione italiana di Fahrenheit 451: alcune considerazioni* [Рад: Италијански превод романа *Фаренхајт 451*: нека запажања].
7. “Traduzione e plurilinguismo”. Convegno Internazionale. Università “Juraj Dobrila” di Pola. 3-4 luglio 2015. Рад: *Applicare un corpus bilingue nell’analisi di una traduzione letteraria* [Примена билингвалног корпуса у анализи књижевног превода].
8. „Културе у преводу“. Научни скуп. Универзитет у Београду, Филолошки факултет, 4. јун 2015 године. Рад: *Анализа књижевног превода помоћу двојезичног корпуса на примеру Петровићеве „Ситничарнице Код срећне руке“*.
9. CICCIRE. Comunicare si Cultura in Romania Europeana. Editia A III-a. “Romania intre interculturalitate si identitate: spatii romanice europene si extraeuropene. Szeged, 3-4 octombrie 2014. Рад: *Produzione e applicazione di corpora bilingui per lo studio e l’insegnamento dell’italiano L2* [Рад: Приређивање и примена билингвалних корпуса за учење у наставу италијанског језика L2].
10. “La lingua e la letteratura italiana in prospettiva sincronica e diacronica”. VI Convegno Internazionale di italianistica. Università di Craiova, 19-20 settembre 2014. Рад: *Il valore narratologico del trapassato prossimo italiano nelle traduzioni dal serbo* [Рад: Наратолошка вредност претпрошлог времена *trapassato prossimo* у преводима на српски].
11. „Савремено изучавање српског језика и књижевности и словенских језика као матерњих, инословенских и страних“. 18. конгрес Савеза славистичких друштава Србије. Филолошки факултет, 20-22. јун 2014. Рад: *Електронски корпус српских књижевних дела и њихових превода на италијански језик*.
12. „Дигиталне библиотеке и дигитални архиви“. Научни скуп. Универзитет у Београду – Универзитет у Новом Саду. 7-9. април 2014. Рад: *Паралелизовани текстови и учење на даљину*.
13. “Parallelismi linguistici, letterari e culturali”. Convegno Internazionale. Ocrida 13-14 settembre 2014. Università “Santi Cirillo e Metodio”, Skopje. Рад: *La semantica e le funzioni dell’articolo nella didattica dell’italiano* [Рад: Семантика и функције члана у дидактици италијанског језика].

Уредништво часописа

- Саша Модерц је приредио, у својству уредника, посебан број часописа *Italica Belgradensia* посвећен др Ивану Клајну (2011).
- Био је члан уредништва часописа *Italica Belgradensia* од 2013. до 2017. године.
- Био је уредник броја 29 часописа *Наслеђе*, посвећен италијанистичким студијама (2014; издавач: Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу).

Предавања по позиву

Универзитет у Торину (Одсек за стране језике и књижевности и модерне културе) – одржао [предавања по позиву \(25. и 27. новембра 2019\)](#). Наслови предавања:

- Strumenti di ricerca „fai da te“: costruire un corpus linguistico [Самостално припређени инструменти за научно истраживање: како направити језички корпус].
- Strumenti per l'analisi contrastiva e l'analisi della traduzione: i testi paralleli [Инструменти за контрастивну анализу и анализу превода: паралелни текстови].

Универзитет у Парми – (Одсек за хуманистику, друштвене науке и културу) – одржао [предавање по позиву \(28. новембра 2019\)](#). Наслов предавања:

- Contrastive analysis and translation analysis: comparing two systems: Italian and Serbian [Контрастивна анализа и анализа превода: поређење два система: италијански и српски].

РЕЗУЛТАТИ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА

Др Саша Модерц посвећује значајан део својих академских активности раду с научним подмлатком. Био је ментор и члан комисије у израду већег броја докторских дисертација, магистарских радова, мастер радова.

Докторске дисертације:

Др Саша Модерц био је ментор и члан у неколико комисија за оцену и одбрану докторских дисертација: за детаље, в. ниже (у: **Активности у комисијама...**). Био је ментор за пет кандидата: мср Тијани Кукић, мср Маурицију Барбију, мср Милени Поповић, мср Марији Вујовић и мр Александру Трпчевском. Три кандидата (Кукић, Барби и Поповић) су именована у звање доцента на факултетима на којима су запослени. Био је члан комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Невене Цековић (доцент на Филолошком факултету у Београду), Деје Пилетић (доцент на Филолошком факултету Универзитета Црне Горе), Оље Перишић (истраживача на Универзитету у Торину).

Магистарски и мастер радови:

Од последњег избора др Саша Модерц био је ментор у изради 39 мастер радова на програму ЖК Филолошког факултета (укупно, од увођења мастер студија на Филолошки факултет, био је ментор за 88 кандидата):

2012.

1. Катарина Лукић, 021460М, *Утицај енглеског језика у италијанском: језик штампаних медија*, 2012.
2. Милица Лијешевић, 2007/10576, *Језик осигурања и транспорта*, 2012.
3. Марија Вишњевац, 000410М, *Српско-италијански речник; контрастивна анализа*, 2012.
4. Душица Јоксимовић, 020517М, *Лексикографија у примени: прилози за српско-италијански речник*, 2012.
5. Маја Раић, 021424м, *Прилози за српско-италијански електронски речник 1*, 2012.
6. Јелена Будимир, 2011/564м, *Семантички односи на парадигматској оси (хомонимија, синонимија, полисемија)*, 2012

2013.

1. Даринка Шипчић, 2008/10440, *Употреба глаголских времена у оригиналу и преводу романа Прашко гробље Умберта Ека*, 2013.
2. Душица Радоњић, 061505м, *Модел двосмерног двојезичног српско-италијанског речника 1*, 2013.
3. Јана Матовић, 2006/576м, *Контрастивна анализа примене предлога у италијанском и у португалском језику*, 2013.
4. Душица Радоњић, 061505м, *Модел двосмерног двојезичног српско-италијанског речника 2*, 2013.
5. Ђорђевић Милица, 2007/560м, *Прилози за српско-италијански електронски речник 2*, 2013.
6. Марина Матић, 050537м, *Прилози за српско-италијански електронски речник 3*, 2013.

7. Маја Тирић, 2008/454М, *Нулти члан у савременом италијанском језику* 2013.
- 2014.
1. Јасмина Збиљић, 2008/441М, *Употреба глаголских времена у оригиналу и преводу романа Острво дана пређашњег Умберта Ека*, 2014.
  2. Тамара Пантелић, 2009/10571, *Турцизми у италијанском језику*, 2014.
- 2015.
1. Исидора Ђукило, 100477м, *Анализа фразеолошких израза у уџбеницима за учење италијанског језика „Chiaro!“ („Јасно!“) и „Espresso“ („Еспресо“)*, 2015.
  2. Невена Исаковић, 2008/482м, *Критеријуми наратије и дескрипције као услов за избор прошлих времена у преводу романа Смрт је непровјерена гласина Е. Кустурице*, 2015.
  3. Јована Бојић, 100465м, *Преводна еквиваленција српских и италијанских условних реченица*, 2015.
  4. Јана Николић, 100488м, *Анализа италијанског превода романа Употреба човека Александра Тишме: лексички ниво*, 2015.
  5. Бојана Јовановић, 070792м, *Италијански еквиваленти лексике у романима Александра Тишме*, 2015.
  6. Ивана Чимбуровић, 2008/475м, *Контрастивна анализа глаголског вида у српском и италијанском језику*, 2015.
  7. Селена Мишковић, 2010/435м, *Глаголске именице у делима Свила Алесандра Барика и Лепо лето Чезареа Павезеа и њихови еквиваленти у италијанском језику*, 2015.
- 2016.
1. Ивана Цветковић, 090558м, *Анализа фразеологизама у уџбенику Magari*, 2016.
  2. Познановић Милица, 100490м, *Анализа фразеолошких израза у уџбенику за учење италијанског језика Rete („Мрежа“)*, 2016.
  3. Ирена Лемајић, 100453м, *Фразеолошке јединице у корпусу српских књижевних дела и њихови италијански еквиваленти*, 2016.
  4. Вања Лазовић, 2008/0476м, *Анализа одлика књижевног и говорног регистра у дела Фабија Ђеновезија „Chi manda le onde“ („Ко шаље таласе“)*, 2016.
  5. Душан Илић, 100434М, *Фразеологизми у уџбенику Nuovo progetto italiano („Нови италијански пројект“)*, 2016.
  6. Маја Ковачевић, 2010/480м, *Анализа превода одабраних лексема на италијански језик у Андрићевом делу Проклета авлија*, 2016.
- 2017.
1. Јелена Јовановић, 2011/426м, *Италијански еквиваленти српског објекта измењеног испред предиката*, 2017.
  2. Милица Калуђеровић, 2015/1447м, *Превод на италијански књиге Бог и рокенрол и контрастивна језичко-стилска анализа*, 2017.
  3. Јелена Марић, 100448М, *Соматизми са компонентама testa, mano, occhio у италијанској и српској фразеологији*, 2017.
  4. Софија Недељковић, 2009/560М, *Српске показне заменице тај, та, то и њихови еквиваленти у италијанском језику на примеру превода Проклете авлије Иве Андрића на италијански*, 2017.
  5. Јелена Ђуришић, 2011/426м, *Показна заменица то у делима Давида Албахарија и њени еквиваленти у италијанском језику*, 2017.
  6. Александра Лопушина, 2011/1055м, *Глаголске именице на –ње у романима Давида Албахарија Мамац и Мрак и њихови еквиваленти у италијанском преводу*, 2017.
  7. Сандра Видић, 2011/(1)0443м, *Условне реченице у делима Давида Албахарија и њихови преводи на италијански језик*, 2017.
- 2018.
1. Даница Станковић, *Анализа превода романа Дунав, аутора Клаудија Магриса*, 2018.
  2. Ана Петровић, *Конјунктив имперфекта за исказивање футуралности*, 2018..
  3. Вања Миланковић, *Језик младих у делима Федерика Моче*, 2018
  4. Невена Вукићевић, *Потис и класификација фреквентних фразеолошких израза у језику медија*, 2018.

2019.

1. Јована Базић, *Пасивна, повратна и безлична заменица si уз модалне глаголе*, 2019.

2020.

1. Даница Николић, *Индиректно-упитна реченица у делима Зеве Казати Модифијани*, 2020.

Активности у комисијама за избор, за оцену и преглед докторских дисертација и у другим комисијама, од последњег избора:

Датум:

1. Филолошки факултет, 23.5.2012., бр. 1150/1	•Именован у Централну уписну комисију Филолошког факултета.
2. Универзитет Црне Горе, 7.6.2012, бр. 01-1388	•Именован у Комисију за оцену подобности теме магистарског рада кандидата Даринке Радовић (Настава, учење и усвајање италијанског језика код ученика са оштећењем вида у основним школама у Црној Гори).
3. Филолошки факултет, 16.7.2012., бр. 1643/1	•Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за вишег лектора.
4. Филолошки факултет, 16.7.2012., бр. 1487/1	•Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за асистента.
5. Филолошки факултет, 28.9.2012., бр. 1981/1	•Именован као први члан у Комисију за оцену докторске дисертације коју је мр Александар Трпчевски предао под насловом „Италијански <i>verbi procomplementari</i> : развој, структура, значење“.
6. Филолошки факултет, 16.12. 2012., бр. 6/1	•Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за лектора.
7. Универзитет Црне Горе, 19.12.2012, бр. 01-3051	•Усвојен Извештај о подобности теме магистарског рада кандидата Даринке Радовић (Настава, учење и усвајање италијанског језика код ученика са оштећењем вида у основним школама у Црној Гори). Именован за члана Комисије за оцену магистарског рада.
8. Универзитет Црне Горе, 19.12.2012, Бр 01-3052	•Усвојен Извештај о подобности теме магистарског рада кандидата Милице Суботић (Мотивациони ставови студената Факултета за туризам у учењу италијанског језика). Именован за члана Комисије за оцену магистарског рада.
9. Универзитет Црне Горе, 19.12.2012, Бр 01-3050	•Усвојен Извештај о подобности теме магистарског рада кандидата Иване Стругар (Евалуација читања у настави италијанског језика у средњој школи). Именован за члана Комисије за оцену магистарског рада.
10. Завод за унапређивање образовања и васпитања РС, 7.3.2013., бр. 301-2/2013.	•Именован у радну групу за одобравање стручног скупа „Прва међународна конференција посвећена настави енглеског језика за посебне намене“.
11. Завод за унапређивање образовања и васпитања РС, 22.3.2013., бр. 250-2/2013.	•Именован у радну групу за одобравање стручног скупа „Тестирање и евалуација у настави енглеског језика“.
12. Факултет музичке уметности, 16.5.2013., бр. 01-1186/13	•Именован у комисију за припрему извештаја по конкурс за избор наставника за италијански језик.

13. Филолошки факултет,
27.5.2013., бр. 1504/1
  14. Филолошки факултет,
25.6.2013., бр. 1771/1
  15. Универзитет Црне Горе,
11.7.2013, Бр 08-1324/3
  16. Филолошки факултет,
22.7.2013., бр. 1889/1
  17. Завод за унапређивање
образовања и васпитања
РС, 2.8.2013., бр. 1066-
1/2013.
  18. Завод за унапређивање
образовања и васпитања
РС, 2.8.2013., бр. 1073-
1/2013.
  19. Завод за унапређивање
образовања и васпитања
РС, 2.8.2013., бр. 1072-
1/2013.
  20. Војна академија РС,
2.10.2013., бр. 43-670
  21. Универзитет у Крагујевцу,
ФИЛУМ, 21.11.2013., бр.
01-4380
  22. Завод за унапређивање
образовања и васпитања
РС, 30.12.2013., бр. 2100-
2/2013.
  23. Универзитет Црне Горе,
4.2.2014., бр. 01-209
  24. Филолошки факултет,
13.5.2014., бр. 1388/1
  25. Филолошки факултет,
24.4.2014., бр. 1018/1
  26. Филолошки факултет,
16.7.2014., бр. 1996/1
  27. Филолошки факултет,
29.6.2014., бр. 1479/1
  28. Филолошки факултет,
16.7.2014., бр. 1996/1
  29. Филолошки факултет,
6.11.2014., бр. 2677/1
- Именован у Централну уписну комисију Филолошког факултета.
  - Именован у Комисију Филолошког факултета за вредновање награда са такмичења.
  - Именован у Комисију за оцену докторске дисертације кандидата мр Деје Пилетић („Преводјење на универзитетским студијама италијанског језика и књижевности: од школског превода ка стицању преводилачке компетенције“).
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за доцента.
  - Именован у Комисију за преглед рукописа уџбеничког комплета Chiaro! Corso di italiano A1 [Јасно! Курс италијанског језика A1].
  - Именован у Комисију за преглед рукописа уџбеничког комплета Chiaro! Corso di italiano A2 [Јасно! Курс италијанског језика A2].
  - Именован у Комисију за преглед рукописа уџбеничког комплета Chiaro! Corso di italiano B1 [Јасно! Курс италијанског језика B1].
  - Именован у Комисију за избор једног лица у звање наставника страног језика за ужу научну област *Италијански језик*. Председник комисије.
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за место асистента. Председник Комисије.
  - Именован у радну групу за одобравање стручног скупа „Интегрисано учење језика и садржаја, CLIL, у билингвалним одељењима“.
  - Учествовао у својству члана комисије у одбрани докторске дисертације мр Деје Пилетић (Универзитет Црне Горе, Филозофски факултет у Никшићу (према одлуци УЦГ од 08-1324/3 од 12.09.2013. године). **Одбрана је обављена с успехом 3. фебруара 2014. године у седишту Филозофског факултета Универзитета у Црној Гори.**
  - Прихваћен **негативан извештај Комисије** за преглед и оцену докторске дисертације коју је мр Александар Трпчевски предао под насловом „Италијански *verbi proscomplementari*: развој, структура, значење“ (дисертација је плагирана и одбијена).
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за вишег лектора.
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за лектора.
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за доцента.
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за лектора
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за вишег лектора.

30. Филолошки факултет,
14.1.2015., бр. 3258/2014-48/1
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за вишег лектора.
31. Филолошки факултет,
10.11.2015., бр. 2379/1
  - Именован у Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мастер Невена Цековић пријавила под насловом „Дискурсни маркери у говорној продукцији на италијанском као другом језику“.
32. Филолошки факултет,
13.2.2015., бр. 233/1
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за. доцента
33. Филолошки факултет,
29.12.2015., бр. 2935/1
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за лектора.
34. Филолошки факултет,
5.5.2016., бр. 1128/1
  - Именован у Комисију за преглед и оцену докторске дисертације коју је мастер Невена Цековић предала под насловом „Дискурсни маркери у говорној продукцији на италијанском као другом језику“.
35. Филолошки факултет,
6.5.2016., бр. 1160/1
  - Именован у Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мастер Тијана Кукић пријавила под насловом „Семантичко-прагматичка анализа италијанског члана и његови еквиваленти у српском језику из перспективе референцијалности“.
36. Филолошки факултет,
6.5.2016., бр. 1158/1
  - Именован у Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мастер Маурицио Барби пријавио под насловом „Neologismi e neosemie nel vocabolario Zingarelli: un confronto sincronico tra la Decima edizione (1970) e la ristampa della Dodicesima edizione (2015)“ [Неологизми и неосемије у речнику Цингарели: синхронијско поређење Десетог издања (1970) и Дванаестог, поновљеног издања (2015)].
37. Филолошки факултет,
2.6.2016., бр. 1401/1
  - Прихваћен извештај Комисије за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мастер Тијана Кукић пријавила под насловом „Семантичко-прагматичка анализа италијанског члана и његови еквиваленти у српском језику из перспективе референцијалности“. Именован за ментора.
38. Филолошки факултет,
2.6.2016., бр. 1400/1
  - Прихваћен извештај Комисије за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мастер Маурицио Барби пријавио под насловом „Neologismi e neosemie nel vocabolario Zingarelli: un confronto sincronico tra la Decima edizione (1970) e la ristampa della Dodicesima edizione (2015)“ [Неологизми и неосемије у речнику Цингарели: синхронијско поређење Десетог издања (1970) и Дванаестог, поновљеног издања (2015)]. Именован за ментора.
39. Филолошки факултет,
22.6.2016., бр. 1595/1
  - Прихваћен извештај Комисије за преглед и оцену докторске дисертације коју је мастер Невена Цековић предала под насловом „Дискурсни маркери у говорној продукцији на италијанском као другом језику“. **Одбрана је обављена с успехом 6. јула 2016. године.**
40. Филолошки факултет,
30.9.2016., бр. 2272/1
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за асистента.
41. Универзитет у Крагујевцу,
ФИЛУМ, 14.11.2016., бр. 01-4817
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за асистента.
42. Филолошки факултет,
18.4.2017., бр. 817/1
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за вишег лектора.

43. Факултет музичке уметности, 15.6.2017., бр. 01-1373/17
  44. Филолошки факултет, 17.7.2017.
  45. Војна академија, 7.11.2017., бр. 52-783
  46. Филолошки факултет, 24. 01. 2018., бр. 231/1
  47. Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, 18.05.2018., бр. 01-332/1
  48. Филолошки факултет, 05. 06. 2018., бр. 1598/1
  49. Филолошки факултет, 05. 06. 2018., бр. 1596/1
  50. Филолошки факултет, 05. 06. 2018., бр. 1595/1
  51. Филолошки факултет, 05. 06. 2018., бр. 1614/1
  52. Филолошки факултет, 05. јула 2019., бр. 184/1
  53. Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет, 14. децембар 2018.
  54. Универзитет у Нишу, Факултет уметности, 19. августа 2019., бр. 1447
  55. Филолошки факултет, 26. септембар 2019., бр. 320/1
  56. Универзитет у Торину, Италија, 27. јануар 2020.
  57. Универзитет у Крагујевцу, Филолошко-уметнички факултет, 22. јануар 2021, бр. 01/184
- Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за наставника за ужу стручну област Италијански језик.
  - Члан комисије за оцену приступног предавања др Невене Цековић (тема: *Дискурсни маркери у настави италијанског језика*).
  - Именован за председника Комисије за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за наставника страног језика за ужу научну област Италијански језик.
  - Именован у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за вишег лектора за ужу научну област Италијански језик.
  - Именован у Комисију за припремање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс објављен у листу *Послови* 2.5.2018. године за ужу научну област Романистика (Италијански језик).
  - Именован у Комисију за одбрану докторске дисертације Милене Поповић Пизари (ментор): **одбрана је обављена с успехом 29. јуна 2018. године.**
  - Именован у Комисију за одбрану докторске дисертације Тијане Кукић (ментор): **одбрана је обављена с успехом 22. јуна 2018. године.**
  - Именован у Комисију за одбрану докторске дисертације Мауриција Барбија (ментор): **одбрана је обављена с успехом 11. јула 2018. године.**
  - Именован у Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације ма Марије Вујовић (ментор).
  - Именован у Комисију за преглед и оцену докторске дисертације Марије Вујовић (ментор).
  - Именован за председника комисије за оцену приступног предавања др Тијане Кукић.
  - Именован за председника комисије за оцену приступног предавања учесника конкурса које се први пут бирају у звање доцента (кандидат: Љиљана Петровић)
  - Именован у Комисију за одбрану докторске дисертације Марије Вујовић (ментор): **одбрана је обављена с успехом 7. новембра 2019. године.**
  - Именован за члана комисије за одбрану докторске дисертације Оље Перишић: *L'uso dei corpora nell'insegnamento di Lingua serba e croata come lingua straniera* [Употреба корпуса у настави српског и хрватског језика као страног]: **одбрана је обављена с успехом 24. фебруара 2020. године у седишту Универзитета у Торину.**
  - Именован за председника комисије за избор једног наставника у звање наставник страног језика за научну област Филолошке науке, ужа научна област Италијански језик.

Преводи:

- Мирка Зоговић. *Giambattista Marino nella letteratura ragusea del secolo XVII* [Ћамбатиста Марино у дубровачкој књижевности у 17. веку]. (Italice Belgradensia 3, Università di Belgrado, 1990). Превод на италијански.
- Мирка Зоговић. *Giambattista Marino nella letteratura ragusea del secolo XVII* [Ћамбатиста Марино у дубровачкој књижевности у 17. веку]. (Italice Belgradensia 4, Università di Belgrado, 1995). Превод на италијански.
- Мирка Зоговић. *Segnalazioni bibliografiche (1981 - 1991)* [(Библиографија 1981-1991)]. (Italice Belgradensia 4, Università di Belgrado, 1995). Превод на италијански.
- Иво Етеровић, „Belgrado oggi“ [Београд данас]. Прометеј, Нови Сад (2001, 2002). Превод на италијански.
- Умберто Еко. *Кант и кљунар*. Паидеиа 2001 (заједно са Мирелом Радосављевић). Превод на српски.
- Ђулио Ферони. *Историја италијанске књижевности*. ЦИД, Подгорица 2005 (стр. 720-837 оригинала). Превод на српски.
- Милорад Поповић. *La questione montenegrina. Storia di una identità negata* [Црногорско питање. Историја негираног идентитета]. Città Aperta Edizioni, 2003. Превод на италијански
- Мирјана Бобић Мојсиловић. Одломак из романа “Happy end”. Часопис “Passages” бр. 3, јануар-април 2003. Превод на италијански.
- Драган Јовановић Данилов. Превод на италијански 20 песама. Часопис “Passages” бр. 5, септембар-децембар 2003.
- Ранко Козић. *Il termine „drama“ e le origini del romanzo antico* [Термин „драма“ и порекло античког романа]. Приредила Катедра за класичне и хришћанске студије Универзитета у Барију. *Invigilata Lucernis* 27 (2005), str. 181-203. Превод на италијански.
- Валентина Тиначи. „Предмети и скровишта, имена и понори једног света последица, а не узрока“ (2005). Превод на српски
- Vesna Kilibarda, *Su Njegoš e sul "Serto della Montagna" in lingua italiana nel XIX secolo* [О Његошу и „Горском вијенцу“ на италијанског језику у 19. веку]. Превод на италијански, 2005.
- Александар Јовановић. *La Serbia, patria degli imperatori romani* [Тло Србије – завичај римских царева]. Принцип Бонарт Прес, Београд 2006. Превод на италијански.
- Силвио Ферари, „Хришћанска Европа“ (2006). Превод на српски.
- Марко Импаљацио „Италија католичка земља“ (2006). Превод на српски.
- Стефано Пичареда „Нове границе империје“ (2006). Превод на српски.
- Група аутора. *Viaggio in Serbia: strade, ferrovie, vie fluviali* [Србија друмовима, железницом, реком]. Princip Bonart Press, Београд 2007. Превод на италијански.
- Група аутора. *Le strade del vino in Serbia* [Путеви вина у Србији]. (2010). Ente nazionale del turismo della Serbia. Превод на италијански.
- Елена Костјукович. *Зашто Италијани воле да причају о храни*, Паидеиа (једно поглавље). Београд, 2007. Превод на српски
- Група аутора. *Zaječar, capitale della serbia orientale* (Зајечар, престоница српског истока). Princip Bonart Press, Београд 2011. Превод на италијански.
- Валентина Тиначи, „Скровишта и понори једног света“ (2012)
- Љубомир Михајловић, Јован Милановић. *Guida ai monasteri ortodossi del Patriarcato di Belgrado* [Водич за православне манастире Београдске патријаршије]. Српска православна црква (2012). Превод на италијански.
- Ферзан Озпетек, *Понут даха*. Лагуна, 2021. Превод на српски.
- Марко Балцано, *Остајем овде*. Лагуна, 2021. Превод на српски, у штампи.